

MEMORIA 2008 - Fimoteca de Catalunya

Àrea de l'Arxiu

Catalogació i consulta de fons

El nombre total de fons catalogat a 31 de desembre de 2008 és de 31.005 títols.

El 2008 hi ha hagut 198 lliuraments obligatoris de material audiovisual motivat per subvencions de la Secretaria de Política Lingüística (Departament de la Vicepresidència), subvencions de l'Àrea de l'Audiovisual de l'ICIC i subvencions de l'Institut de les Ciències i les Arts Audiovisuales (ICAA) del Ministeri de Cultura de l'Administració General de l'Estat, i s'han incorporat al fons de la Fimoteca de Catalunya 227 documents en suport videogràfic/dvd/hdcam/betacam i 696 documents cinematogràfics, que corresponen a 45 títols de còpies estàndards i 144 títols de materials de preservació.

Pel que fa al Banc d'imatges, s'han atès 535 sol·licituds generals, les quals han generat 162 visionats de vídeos i 20 documents cinematogràfics. Part d'aquestes consultes han sol·licitat imatges per a noves produccions audiovisuals, s'han cedit minuts d'imatges, corresponents a 374 títols. S'han deixat en préstec 158 documents per a diferents festivals, seminaris o activitats de caràcter cultural.

Difusió del patrimoni fílmic

L'Arxiu de la Fimoteca ha participat en diverses jornades i seminaris:

- "Le Giornate del Cinema Muto" (Pordenone): presentació del film *Brighton Sea-Going Electric Car 1897-1901* –que es donava per perdut– del director George A. Smith, documentalista adscrit a l'Escola Brighton.
- Participació a l'exposició itinerant "Il·lusió i moviment: els orígens del cinema" feta a partir de la col·lecció de Josep Maria Queraltó i organitzada per la Fundació Caixa Catalunya. La Fimoteca hi va participar amb 11 títols.
- Contribució al portal "Europeana" que agrupa museus, biblioteques, arxius i col·leccions audiovisuals de tota Europa. La Fimoteca hi participa inicialment amb dues peces del seu fons: *Gent i paisatge de Catalunya* (Paco Madrid, 1926) i un fragment de *Barcelona* (Eugenio Pena, 1970).
- Restauració del film *Siega verde/Verd madur* de Rafael Gil a partir d'un negatiu 35mm muntat en bandes A i B i amb el so afectat per vinagre. La versió restaurada es va projectar a la Sala de la Fimoteca amb motiu del Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual declarat per la UNESCO (27 d'octubre).

Àrea de Documentació

Consulta i moviment de fons

L'any 2008 la biblioteca de la Fimoteca ha tingut 10.704 usuaris a Sala, que han consultat 18.041 documents amb la distribució següent:

- 13.246 llibres.
- 2.213 títols de revistes.
- 1.436 reculls de premsa.
- 1.093 de pel·lícules visionades.

S'han atès i contestat 1.958 consultes externes (per carta, fax, correu electrònic i telèfon). S'han deixat en préstec un total de 9.010 llibres i DVD. S'han fet 452 carnets de préstec.

Catalogació i increment de fons

En data de 31 de desembre de 2008, hi ha un total de 45.049 exemplars de documents en línia catalogats en el catàleg del BEG (Catàleg de Biblioteques Especialitzades de la Generalitat). Al catàleg automatitzat s'han incorporat un total de 4.925 ítems nous.

L'increment dels fons documentals s'ha produït a partir de la incorporació de 178 títols de publicacions periòdiques a través de subscripcions obsequi i intercanvi; s'han incorporat 11.611 notícies als reculls de premsa especialitzada en format pdf i s'ha incrementat amb 1.749 unitats l'arxiu de *press books*. Altrament, s'ha arribat a la xifra de 8.593 unitats de vídeos.

El fons gràfic inventariat fins l'any 2008 arriba a la quantitat de 10.700 ítems (fotos, cartells, cromos, diapositives, CD publicitaris). S'ha incrementat la col·lecció de bandes sonores i enregistraments sonors amb 483 unitats.

S'ha incorporat al fons de la biblioteca l'arxiu de l'entitat de cinema d'animació ASIFA-CATALUNYA i s'han iniciat les gestions per a l'adquisició del fons documental de Juan Alberto, director artístic català.

Preservació i conservació de la col·lecció

S'han restaurat i reenquadrant 50 llibres, i s'han enquadrant de nou 153 volums de revistes. S'han digitalitzat del fons dels LP 139 unitats. També s'han digitalitzat dues revistes del fons històric: "Arte y cinematografía" (Barcelona 1910-1936) i "Popular Film" (Barcelona 1926-1937). Del fons del cineasta José Buchs s'han digitalitzat 179 fotografies i s'ha continuat la digitalització dels documents de l'arxiu de premsa històric amb un total, enguany, de 63.757 documents.

Altres activitats

- Participació al Seminari del programa PIP (Programa d'Indexació de Publicacions) dictat per la Comissió de Documentació de la FIAF.
- Aportació de 16 bibliografies per als suplementos del programa de la Sala de projecció.
- Organització de visites concertades per a grups interessats.
- Realització de 12 exposicions de material gràfic a les vitrines de la Biblioteca i diverses a les de la Sala de projecció.
- Participació amb fons propis a diverses exposicions i mitjans de comunicació, amb entitats com el MACBA o l'*Exposició de cartelleres de cinema* de Reus.

Àrea de Difusió

L'any 2008 la programació de la Filmoteca de Catalunya s'ha dut a terme a la sala de projeccions de la Filmoteca de Barcelona de l'Avinguda de Sarrià, 33. La sala de projeccions té capacitat per a 421 espectadors. L'any 2008 s'hi han fet 985 sessions en 335 dies, amb un total de 96.635 espectadors. L'any 2008 la recaptació de la sala de projeccions ha estat de 154.801,80 euros.

A més de les pel·lícules projectades, hi han participat 58 personalitats invitades (realitzadors, actors, guionistes, crítics i conservadors, etc.) i s'han fet 7 taules rodones, un curs (*Aula de Cinema*) i dos seminaris (*Les edats del cinema*, en col·laboració amb la Universitat Pompeu Fabra i *Els oficis del cinema*, en col·laboració amb l'Escac).

Taules rodones

- *Homenatge a Eduardo Ducau*. Participans: Josep Maria Català, Joan M. Minguet, Miguel Fernández Labayen i Julio Pérez Perucha.
- *Brian De Palma*. Participans: Roberto Cueto, Àngel Quintana, Àngel Sala i José Enrique Monterde.
- *Free Cinema*. Participans: Juan José Caballero, Ana Rodríguez i José Enrique Monterde.
- *Fritz Lang*. Participans: Quim Casas, Carlos Losilla, Domènec Font i José Enrique Monterde.
- *Congrés Barcelona 1938. Capital de tres governs. El cinema durant el període bèl·lic i revolucionari*. Josep Maria Caparrós, Rafael de España i Magí Crusells.
- *Michael Haneke*. Nora Catelli, Josep Maria Català, Josep Casals, Aureli Gràcia i Daniela Aparicio.
- *Centenari de Manoel de Oliveira*. Domènec Font, Àngel Quintana, Glòria Salvadó i José Enrique Monterde.

Cursos i seminaris

- *Aula de cinema*: Del maig a l'octubre, els dimecres es programa aquest curs que comprèn 30 sessions d'història del cinema destinades als estudiants universitaris de la Universitat de Barcelona (UB), Universitat Pompeu Fabra (UPF) i Universitat Ramon Llull (URL).
- *Les edats del cinema*: organitzat en col·laboració amb la Universitat Pompeu Fabra (UPF) que va abordar un tema historiogràfic complex com és la periodització de la història del cinema en edats (primitiu, clàssic, modern, postmodern, contemporani).
- *Els oficis del cinema*: organitzat en col·laboració amb l'Escola Superior de Cinema i Audiovisuals de Catalunya (ESCAAC) on es van estudiar vuit oficis que convergeixen en la creació col·lectiva d'una pel·lícula.

Presentacions de llibres

- *La Edad Media en el cine*, de Juan Jesús Alonso, Enrique Álvarez Mastache i Jorge Alonso Menéndez (T&B Editores), premi Film-Història atorgat pel Centre Film-Història i presentat per Josep Maria Caparrós (Barcelona, 29 de març).
- *Buster Keaton*, de Joan M. Minguet, editat per Càtedra i presentat com a pòrtic de la retrospectiva dedicada a Keaton (Barcelona, 21 d'abril).
- *Josep Anton Pérez Giner. La veritable història de "l'Innombrable"*, de Piti Español, coeditat per Filmoteca de Catalunya i Editorial Pòrtic (Barcelona, 10 de juny; Madrid, 30 de setembre, i València, 13 de novembre).
- *Pere Portabella. Avantguarda, cinema, política*, de Fèlix Fanés, coeditat per Filmoteca de Catalunya i Editorial Pòrtic (Figueres, 13 de juny, i Barcelona, 16 de juny).
- *Paisaje(s) del cine mudo en España*, de Joan M. Minguet, editat per IVAC-La Filmoteca i presentat per Fèlix Fanés (Barcelona, 2 de desembre)
- *Jordi Feliu. Un creador a l'Espanya de les "meravelles"*, de Lluís Bonet-Mojica, coeditat per Filmoteca de Catalunya i Editorial Pòrtic (Barcelona, 9 de desembre)

La retrospectiva més rellevant va ser la dedicada a Manoel de Oliveira del qual van programar l'obra completa tot coincidint amb l'aniversari del seu naixement. Altres retrospectives d'autor van ser David Lean del qual també es va oferir l'obra completa

i, Fritz Lang a Amèrica, Joaquim Pedro de Andrade, Kihachi Okamoto, Tresors de la *Cinémathèque de Toulouse* i Buster Keaton.

Pel que fa a la conservació i historiografia cal esmentar el cicle Clàssics del cinema finlandès i, des de l'òptica contemporània, el cicle dedicat al documental britànic *God save the Doc!* Un segle de documental britànic juntament amb el cicle *Documentalistes* austríacs d'avui. Dels autors vius destaquem els cicles Brian De Palma, Vittorio de Seta, Michael Haneke, Rithy Panh, Albert Maysles, la família Makhmalbaf, la producció de Ken Russell per a la televisió independent i el guionista i director Paul Haggis. S'ha retut homenatge al guionista Rafael Azcona, a Sílvia Munt i a Fernando Fernán Gómez.

Iniciatives d'anys recents, com els cicles *Els millors films de l'any*, *El film del mes* o *El documental del mes* han demostrat estar consolidades. Altrament s'han fet els festivals *DocsBarcelona*, *Mostra internacional de Cinema de Dones*, *l'Mostra de Cinema Palestí* i la *Mostra de Cinema Gai*.

La Filmoteca al territori

La Filmoteca de Catalunya té convenis amb set entitats d'arreu de Catalunya (Girona, Lleida, Manresa, Olot, Tarragona, Terrassa i Vic), pels quals es programen una mitjana de 20 sessions l'any a cadascuna.

Els convenis de col·laboració són els següents:

- Girona: conveni amb el Col·lectiu de Crítics de Girona i l'Ajuntament de Girona.
- Lleida: conveni amb el Cercle de Belles Arts de Lleida i la Universitat de Lleida.
- Manresa: conveni amb l'Ajuntament de Manresa i el Cine Club Manresa.
- Olot: conveni amb l'Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot.
- Tarragona: conveni amb l'Ajuntament de Tarragona, els Serveis Territorials del Departament de Cultura a Tarragona i «Anima't» Serveis Culturals.
- Terrassa: conveni amb la Societat Municipal de Comunicació de Terrassa, SA
- Vic: conveni amb l'Institut Municipal d'Acció Cultural de Vic.

En aquestes seus s'han fet 164 sessions, amb una assistència total de 7.970 espectadors.

Seu	Sessions	Espectadors
Girona	22	967
Lleida	31	634
Manresa	15	1.439
Olot	14	400
Tarragona	24	1.139
Terrassa	33	1.056
Vic	25	2.335

Sessions Filmoteca és un programa que abasta el patrimoni fílmic de la Filmoteca de Catalunya i està disponible gratuïtament per a cineclubs i entitats sense ànim de

lucre, en el marc del conveni signat entre la Filmoteca de Catalunya i la Federació Catalana de Cineclubs.

Aquest programa permet difondre a partir de diferents programes, com ara *Laya Films (I) Noticiaris*, *Laya Films (II). Documentals independents*, *Cinema amateur-Delmiro de Caralt*; *Segundo de Chomón*, *Patrimoni cinematogràfic català. Documentals sonors* o *Fuego en España*, el patrimoni fílmic de Catalunya en format DVD, de manera totalment gratuïta, les peces més interessants d'Arxiu de la Filmoteca. Enguany se n'han fet 41 sessions amb un total de 1.926 espectadors.

En total al territori s'han fet 205 sessions amb 9.896 espectadors a 32 poblacions.

Convenis de col·laboració

- Amb la Federació Catalana de Cineclubs, per al *Projecte de difusió del patrimoni cinematogràfic català* que es conserva a la Filmoteca de Catalunya.
- Amb la Federació Catalana de Cineclubs, per al *Projecte de reforç, promoció i expansió d'activitats cineclubístiques i de difusió del cinema en general*.
- Convenis amb diverses entitats locals públiques i privades de Girona, Lleida, Manresa, Olot, Terrassa, Tarragona i Vic per fer les sessions «Filmoteca» en aquestes ciutats.
- Convenis amb la Universitat de Barcelona, la Universitat Pompeu Fabra i la Universitat Ramon Llull per fer a la Filmoteca un espai fix de projecció setmanal, Aula de Cinema, història del cinema durant el curs acadèmic, que figura dins les activitats que generen crèdits de lliure elecció per als estudiants.
- Convenis marc que permeten les pràctiques curriculars d'alumnes amb: la Universitat Pompeu Fabra (Estudis de Comunicació Audiovisual), la Fundació Blanquerna (Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna de la Universitat Ramon Llull), la Universitat Internacional de Catalunya i la Universitat Autònoma de Barcelona (Diplomatura de Postgrau en Traducció Audiovisual de l'Escola de Doctorat i Formació Continuada).
- Convenis amb diverses entitats per a l'aplicació de descomptes al preu de l'entrada per a col·lectius específics: membres del Club Super3 (Televisió de Catalunya, SA), titulars del Carnet jove (Turisme Juvenil de Catalunya, SA), membres del Club d'Actors (Fundació Museu del Cinema Tomàs Mallol), afiliats a la Unió General de Treballadors (UGT), titulars del carnet de biblioteques (Consorti de biblioteques de Barcelona), titulars del carnet TR3SC i del carnet UPC-Univers, i socis d'Òmnium Cultural.

Publicacions

L'any 2008 la Filmoteca ha publicat tres volums corresponents a la col·lecció de monografies *Cineastes* –iniciada al 2005– en català, castellà i anglès. Els títols d'enguany han estat: [Jordi Feliu. Un creador a l'Espanya de les "meravelles"](#), de Lluís Bonet; [Pere Portabella. Avantguarda, cinema, política](#), de Fèlix Fanés i, [J.A. Pérez Giner. la veritable història de l'innombrable](#), de Piti Español. Com cada any, s'ha editat el catàleg *Col·lecció de programes*, que recopila tota l'activitat i la programació de l'any anterior.

Pressupost: L'any 2008 el pressupost d'activitats de la Filmoteca ha estat de 1.500.000 d'euros.